

LOGOPEDICKÁ PREVENCE V NAŠÍ ŠKOLCE

=> Plán byl vypracován pro potřebu logopedické prevence a jazykové výchovy v MŠ Velký Beranov.

Vady ve výslovnosti vznikají mnoha způsoby. Může jít o:

- genetickou dispozici (dědičnost)
- špatný řečový vzor v rodině
- špatná hybnost artikulačních orgánů
- sluchová, zraková nebo mentální vada
- špatný vliv častého a dlouhého sledování televize, zvláště animovaných seriálů, založených na rychlosti a akčnosti, kdy dítě nemá možnost pochytit plynulý tok řeči

=> Pravdou ovšem zůstává, že mnohdy i přes velmi pečlivou péči rodičů a ostatních rodinných příslušníků (sourozenci, prarodiče, apod.), a přes veškerou snahu rodičů zprostředkovat dítěti správný řečový vzor (vzájemným povídáním, zpěvem, rytmiizací, básničkami, čtením pohádek apod.), se u mnoha dětí objeví nějaká forma vady výslovnosti.

=> Abychom tedy i mateřská škola přispěla k rozvoji souvislého a artikulačně správného vyjadřování dětí, provádí učitelky denně s dětmi skupinovou logopedickou prevenci formou jednoduchých logopedických chvil, zakomponovaných do aktuálního týdenního vzdělávacího plánu každé třídy. Jde o různá dechová cvičení, cvičení na hybnost mluvidel, artikulační cvičení, rytmiizační a sluchová cvičení, později cvičení pro rozvoj fonetického sluchu, vše formou hry.

Tato cvičení jsou podle časových možností zařazována v průběhu dne tak, aby prevence nebyla „násilná“ a vhodně se prolínala i s pohybovým vyjadřováním řeči (protahování, cvičení, tanečky, apod.), u předškolních dětí pak i s grafomotorickými cvičeními.

=> I přes veškerou tuto činnost učitelek v mateřské škole je však nutné si uvědomit, že jak při prevenci vad řeči, tak i při odstraňování nedostatků v řeči mají mít největší podíl na nápravě rodiče!!!

Zaměření logopedické prevence v mateřské škole:

-rozvoj preverbálních dovedností, schopností a vědomostí:

- cvičení sluchové a zrakové percepce (např. rozlišování zvuků zvířat, hudebních nástrojů; hledání obrázku na pozadí, vyhledávání stejných / odlišných předmětů)
- cvičení sluchové a zrakové paměti (např. Kimovy hry)
- cvičení pro rozvoj slovní zásoby, logických pojmů (např. vyhledávání a spojování dvou souvisejících jevů /zvířátka a jejich mláďátka, hledání opaků /malý – velký/)
- tvoření rozvitě věty, jednoduchých souvětí, obohacování slovní zásoby o podstatná jména, přídavná jména, slovesa apod. (např. dialogy v komunitním kruhu)
- cvičení jemné motoriky (např. cvičení s relaxačními míčky)

- cvičení hrubé motoriky (např. cvičení obratnosti a koordinace pohybu, relaxaci)
- grafomotorická cvičení (např. cvičení uvolňujících cviků /prsty, zápěstí, paže/, správné držení psacího náčiní, poloha při psaní)
- cvičení pro rozvoj předmatematických a matematických představ (např. porovnávání množství, velikostí)
- cvičení pro rozvoj prostorové orientace a orientace v čase (např. předložkové vazby nad, pod, vedle, napravo nalevo apod.)
- psychomotorická cvičení
- cvičení k rozvoji sociálních a pracovních dovedností aj.

-dechová cvičení:

/pro správné ovládání dechu nejen při mluvení a zpěvu, ale i pro správný vývoj hrudního koše a držení těla/

- nácvik správné techniky respirace (nádechy, výdechy, břišní dýchání)
- nácvik schopnosti soustředění a pozornosti (např. puzzle, pexeso)
- nácvik správného držení těla (vzpřímená chůze, běh)
- odstranění nesprávných návyků (cucání palce, vysouvání jazyka mezi zuby apod.)

-procvičování orofaciální motoriky:

- procvičování rtů, zubů, jazyka, mimických svalů (např. vyplazování / hýbání jazykem, mračení / usmívání se, špulení pusinky / roztahování rtů do úsměvu)
- stimulace spodiny dutiny ústní, tváří (např. nafukování tváří)
- nácvik pohyblivosti tvrdého a měkkého patra (např. zívání, mlaskání jako koník)
- nácvik pohyblivosti horní a dolní čelisti (např. správná výslovnost samohlásek, básničky)

=> Na začátku školního roku provádí učitelky v mateřské škole depistáž, tj. zjišťují stav výslovnosti u dětí. U závažnějších poruch následuje doporučení dětí pro depistáž metodicko – poradenskou a pro kontrolní vyšetření a doporučení do odborné poradenské logopedické péče (klinický logoped, speciálně pedagogické centrum).

=> Vady jednodušší a odstranitelné jsou pak u vytypovaných dětí v péči učitelek /pod vedením logopedického asistenta/ a to v rámci přímé výchovné práce, ve chvílích klidu. Kdy se děti ráno schází, případně odpoledne rozchází nebo v rámci práce související.

Vypracovala: Mgr. Jana Brunnerová